

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethicæ Doctrinæ Elementa, Et Enarratio Libri quinti
Ethicorum**

Melanchthon, Philipp

Witebergæ, 1583

VD16 ZV 20638

Qvintvm Argvmentvm.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56560](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56560)

Hic semper principaliter & magis expectendus est, quam omnia creata bona. Ex hoc fonte sumi potest responsio ad multa argumenta. Lex Dei scripta, & Euangelium clarissime docent, Deum ipsum sese nobis communicantem summum finem hominis esse.

QVINTVM ARGV.

M E N T V M.

Ultimum in ordine bonorum est finis: *Finis huius signi est*
 Tranquillitas, quae sequitur virtutem, est *tranquillitas*
 posterior virtute.

Ergo illa tranquillitas est finis.

Respondeo, nego Maiorem. Quia non necesse est ultimum tempore esse principale, sed saepe principalis finis prior est tempore alijs. *Ut quod Sol* 4 *lxiii.*
calescit terram in aestate principalis est finis:

Siccitas, quae sequitur, non est principalis finis.

Ambulationis finis principalis est exercitatio *2 lxiii.*
 caloris, ut fiat coctio, Hanc sequitur color melior, quod etsi posterius est, tamen non est princi-

pale. Ioseph abstinet ab aliena coniuge praecipue *7. lxiiii.*
 propter voluntatem Dei, postea etiam propter *Gen. 37.*
 famam, quod etsi posterius est, tamen non est principale. Tale & hoc est: *Virg. S. E.*

Vicit amor patriae laudumq; immensa cupido.

Brutum principaliter movit amor patriae, postea *4. lxiii.*
 & amor gloriae accedere potuit suo ordine. Nec

Valla recte hunc versum detorquet ad confirmandam Epicuri sententiam.

Ita cum saepe multi fines sint ordinati vnius rei, seu actionis, gradus finium considerandi sunt, & videndum, quis sit finis principalis, quem ex parte necesse est, etiamsi ceteri non concurrunt. Vt Ieremias in confessione obtemperat Deo, & recto iudicio conscientiae suae, etiamsi non sequuntur alij fines, vt approbatio praecipuorum hominum in populo Dei, & ipsius tranquillitas, &c.

Recitavi argumenta praecipua, quae Epicuri sententiam confirmare videntur, & addidi veras explicationes. Est q̄ collatio utilis etiam ob hanc causam, quia ostendit fontes, cur docti dissenserint de fine, quia videlicet cum contumacia sit cupiditatum aduersus iudicium mentis, alij recte normam immotam, convenientem cum mente diuina, scilicet iudicium seu legem secuti sunt. Alij apprehenderunt cupiditates, quae quia suo impetu opprimunt decreta mentis, fit in hac confusione, vt bona mentis existimentur esse inferiora. Et fit illustrior Philosophia, cum ad doctrinam Ecclesiae confertur.

Iterum autem moneo & obtestor studiosos, vt praecepti diuini memores: Non dicas falsum testimonium, amplectantur veritatem, & in ea acquiescant, nec ducant ingenij decus esse, falsas opiniones sophisticè tueri, vt multa distorta &
monstro

in strose natura amore novitatis et studio con-
radicendi, falsas et absurdas opiniones propu-
 quant. Porro hæc mala σοφισμαακια & δόξος ^{furores sophistici}
^{furores opinio-}
^{is} cum in reliqua vita sæpè magnarum cala-
 mitatum caussa sunt, tum vero Ecclesie pernici-
 osissima sunt.

Estne rectè dictum à Stoicis, solam ^{Si summum a hic bonum}
 virtutem esse bonum: ^{opt. et esse alia adam bonum}
^{in nobis et in interioribus}
^{Se summum bonum est quod dicitur}
^{in virtute}
^{est alia et res interiores bonum}
^{bonum est valetudo, honor, opor-}
^{tet et alia.}

Vtile est, considerare veteres præcipuarum ^{Si si plura bona}
 doctrinarum disputationes, non ut absurdas opinio- ^{ut plura mala, et quæ}
 nes defendamus, sed, ut in collatione veritas fiat. ^{ut summum nihil in se}
^{secundum id est, postea}
^{est hoc quod per se}
 illustrior, & cum deprehenditur Sophistica, reij- ^{si ergo summum bonum}
 ciuntur mendacia, & acquiescamus in sententijs ^{in virtute, et in interioribus}
 veris. In hac autem questione de nomine B O N I ^{est et in virtute mala in re}
 disputatio est. ^{re, a deo dicitur per utilitatem in virtute et quam monstra operante}
^{sed sanitas, honor, opulencia et alia, a deo habita et expectantur}
^{et sunt res bonæ et similiter. Mala et sequuntur ordinem}
^{in et non divinitus dicitur}
^{Mors et mors fidelium}
^{non divinitus dicitur}
^{et non res mala.}

Primum vero sumatur descriptio B O N I ^{Bonum .id.}
 ex Genesi, vbi dicitur: Omnia, quæ fecerat De- ^{Bonum h. loc. Em}
 us erant valde bona. Ibi Bonum significat rem ^{pediando Relato}
 conditam à Deo congruentem cum ordine in men- ^{illati h. locis}
 te diuina, ordinatã ad certos vsus seu fines, quos ^{Theologia & c.}
 Deus approbat. Hæc interpretatio dicti in Gen-
 si diligenter cogitanda est, & considerandum,
 quam tenuiter Philosophi describant Bonum,
 qui non faciunt mentionem Dei seu ordinis in
 mente diuina, & creationis. Sed tantum intuen-
 tur ipsas res et earum utilitates, quæ in oculos in-

C 4 currunt,